

۱

بخش اول

تفکر و اندیشه

فریده نعیمی نیا - دبیر معارف ناحیه 2 اهواز

آب و حیات در جهان چگونه است؟¹

عامل تداوم زندگی انسان چیست و کدام آیه شریفه به آن اشاره دارد؟ آب - لنحیی به بلده میتا - کنکور ریاضی 99

مهم

(آب، نعمت بی نظیر خداوند، جلوه زیبایی و طراوت، مظهر پاکی و زلالی و عامل ادامه حیات است. در نبود آب، از آواز دلنشین پرندگان، طراوت و سرسبزی درختان و تبسم گل های زیبا و رنگارنگ طبیعت اثری نخواهد بود.

موضوع آیه 1 آری، آب مایه حیات و اساس زندگی در جهان است)

ترجمه: وهر چیززنده ای را از آب قرار دادیم

1 وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ

آب و حیات انسان چگونه است؟

موضوع آیه 2 (انسان با آب نیازهای طبیعی و جسمی اش را برطرف می سازد و به طور کلی آب، حیات بخش

جهان مادی، از جمله ما انسان هاست.) ترجمه: تا به آن باران (بوسیله باران)، زمین مرده را زنده کنیم

2 لِنُحْيِيَ بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا

یکی از دلایل امکان معاد - اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت
اما راستی حیات روح بشر وابسته به چیست؟ چه چیزی به روح و درون انسان تنادابی و طراوت می بخشد؟ چگونه می توان به این اکسیر حیات دست یافت؟

دعوت خدا و پیامبر (دین) اکسیر حیات، مایه شادابی و طراوت روح و درون انسان است

یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ

مهم

ای کسانی که ایمان آورده اید، دعوت خدا و پیامبر را بپذیرید؛ آنگاه که شما را به چیزی

فرامی خواند که به شما زندگی حقیقی می بخشد.

این آیه خطاب به مؤمنان و جامعه ایمانی است-1
اجابت یعنی اطاعت از خدا و رسولش، شرط رسیدن به حیات حقیقی است-2
شرط ایمان واقعی، اجابت خدا و پیام آورش می باشد-3
دین یعنی اجابت خدا و رسولش که زندگی بخش و مایه حیات روح انسان است-4

این آیه به نیاز برتر "کشف راه درست زندگی" یا چگونه زیستن اشاره دارد -5

۳-سوره فرقان، آیه ۴۹.

-حیات طبیعی یا زندگی نیکو مرهون "درگرو" اجابت خدا و رسول است-6

۴-سوره انفال، آیه ۲۴.

يَقُومِ لَكُمْ الْمَلِكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ
يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا
مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الَّذِي
ءَامَنَ يُقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٣٠﴾
مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَ
مَا اللَّهُ يُرِيدُ ظَلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٣١﴾ وَيَقُومِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ
التَّنَادِ ﴿٣٢﴾ يَوْمَ تُوَلَّوْنَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ
وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ
مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّىٰ
إِذَا هَلَكَ قَلْبُكُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ
يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي
ءَايَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَنِ اتَّهَمُوا كَبْرًا مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ
ءَامَنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾ وَ
قَالَ فِرْعَوْنُ يُهَامُنُ ابْنِ لِي صِرْحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٣٦﴾

[مردی با ایمان از خاندان فرعون رو به سوی آنان گفت:] ای قوم من، [امروز حکومت از آن شماسست، و] در این سرزمین چیره گشته‌اید، ولی [با این همه قدرت] چه کسی ما را در رهایی از عذاب خدا - اگر به سراغمان آمد - یاری می‌رساند؟! فرعون گفت: من جز آنچه را می‌بینم و به درستی آن اطمینان دارم به شما ارائه نمی‌دهم، و شما را جز به راه درست راهنمایی نمی‌کنم. ^{۲۹}

و آن کس که ایمان آورده بود گفت: ای قوم من، حقیقتاً من بر شما از روزی همانند روز [عذاب] امت‌های گذشته بی‌مناکم ^{۳۰}

من از نظیر آن سنتی که بر قوم نوح، عاد، ثمود و کسانی که پس از آنان بودند، جاری شد بیم دارم، و خدا برای بندگان ظلم و ستم نخواسته است. ^{۳۱}

و ای قوم من، به راستی من بر شما از روزی که مردم یکدیگر را [به یاری هم] صدا می‌زنند می‌ترسم؛ ^{۳۲}

روزی که روی می‌گردانید و می‌گریزید؛ در آن روز برای شما در برابر [عذاب] خدا هیچ حمایتگری نیست و خدا هر که را [به خاطر اعمالش] در بیراهه قرار دهد، هدایت کننده‌ای برای او نیست. ^{۳۳}

و به راستی یوسف پیش از این، دلایل آشکار برای شما آورد، ولی شما همواره از آنچه آورده بود در تردید بودید، تا وقتی که از دنیا رفت، گفتید: هرگز خداوند پس از او رسولی بر نمی‌انگیزد. این‌گونه، خداوند کسانی را که از حدّ بگذرند و در شک و تردید به سر برند، به بیراهه می‌افکند. ^{۳۴}

همان کسانی که درباره‌ی آیات خداوند بدون هیچ دلیل استواری مجادله می‌کنند. [این کارشان] خشم عظیمی نزد خداوند و نزد آنان که ایمان آورده‌اند به بار می‌آورد.

این‌گونه خداوند بر دل هر متکبر زورگویی مهر می‌زند. ^{۳۵} و فرعون گفت: ای هامان، برای من بنایی مرتفع بساز [تا بر فراز آن بروم]، شاید به

اسباب [وسایل و راه‌هایی] دست بیابم ^{۳۶}

نیاز های انسان به دو دسته تقسیم می شود
 نیاز های طبیعی و غریزی - 1 مانند آب، هوا، غذا، پوشاک
 نیاز های برتر و بنیادین - 2 مانند شناخت هدف زندگی- 1
 درک آینده خویش- 2
 کشف راه درست زندگی- 3

سرمایه های انسان: قدرت عقل و تفکر
 اختیار و انتخاب
 وجدان اخلاقی (نفس لوامه) و شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن

فریده نعیمی نیا - دبیر معارف ناحیه 2 اهواز

هدایت الهی

درس اول

چه چیزی باعث شده مکاتب مختلف بشری برنامه های متفاوت و گاه متضادی را برای سعادت بشری ارائه کنند؟- 1

احتیاج دائمی انسان به داشتن چگونه برنامه ای است؟ سبب چه امری شده است؟- 1

1 پاسخ) احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه ای که پاسخگوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند، سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم (از این رو این سوالات در ذهن ایجاد می شود که: آیا می توان به مکاتب بشری اعتماد

کرد و زندگی را بر اساس برنامه های آنان بنا نهاد؟

آیا انسان می تواند تنها با تکیه بر عقل، برنامه کاملی برای سعادت خود ارائه دهد؟
 یک برنامه مناسب برای سعادت انسان باید چه ویژگی هایی داشته باشد؟
 آیا برنامه ای که فقط سعادت دنیای انسان را در بر بگیرد، کامل است؟

نیازهای انسان به چه دسته تقسیم می شود؟ 1-نیازهای طبیعی و غریزی 2-نیازهای برتر و بنیادین و اساسی

انسان همچون سایر موجودات زنده چگونه نیازی دارد؟ توضیح دهید-1

نیازهای طبیعی و غریزی انسان ها کدامند؟ چند نمونه را نام ببرید؟ الف

خداوند پاسخ نیازهای طبیعی و غریزی را در کجا قرار داده است؟ ب

نیازهای برتر

پاسخ 1 (انسان همچون سایر موجودات زنده، یک دسته نیازهای طبیعی و غریزی دارد؛ مانند نیاز به آب، هوا، غذا و مسکن) خداوند پاسخ به این نیازها را در عالم طبیعت آماده کرده و قدرت آگاه شدن از آنها را نیز به انسان داده است؛ برای مثال، در وقت نیاز به آب و غذا احساس تشنگی و گرسنگی می کند و سراغ آب و غذا می رود. هنگام سرما و گرما، از مصالح موجود در طبیعت بهره می برد و برای خود پوشاک و مسکن تهیه می کند)

نیاز های برتر را تعریف کنید؟-2

پاسخ 2 اما نیازهای انسان منحصر به نیازهای طبیعی و غریزی او نمی شود (زمانی که انسان، از سطح زندگی روزمره فراتر رود و در افاق بالاتری بیندیشد، خود را با نیازهای مهم تری نیز روبه رو می بیند) نیازهایی که برآمده از سرمایه های ویژه ای است که خداوند به او عطا کرده است . پاسخ صحیح به این نیازهای اساسی است که سعادت انسان را تضمین می کند) انسان چه زمانی با نیاز های برتر روبه رو می شود؟

نیاز های اساسی^۱ به تدریج به دل مشغولی، دغدغه و بالاخره به سؤال هایی تبدیل می شوند که انسان تا پاسخ

آنها را نیابد، آرام نمی گیرد) برخی از این نیازها عبارت اند از : نیاز های برتر و بنیادین و اساسی را نام ببرید؟-4

۱- شناخت هدف زندگی : انسان می خواهد بداند «برای چه زندگی می کند؟» و کدام هدف است که می تواند با اطمینان خاطر، زندگی اش را صرف آن نماید؟ او می داند که اگر هدف حقیقی خود را شناسد یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده است. **نزدیکی و تقرب به خدا**

به همین خاطر، امام سجاد علیه السلام پیوسته این دعا را می خواند که : **موضوع : شناخت هدف زندگی**

«خدا یا ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریده ای»^۲

۲- درک آینده خویش : انسان با این سؤال مهم و اساسی نیز روبه روست که : «آینده او چگونه است؟»؛ «آیا زندگی او با مرگ تمام می شود یا دفتر حیات او به شکل دیگری گشوده می گردد؟»، «اگر حیات، به شکل دیگری ادامه می یابد و انسان زندگی ابدی را پس از مرگ آغاز خواهد کرد، نحوه زندگی او پس از مرگ چگونه است؟»، «زاد و توشه سفر به جهان دیگر چیست؟» و «خوشبختی وی در آن سرا در گرو انجام چه کارهایی است؟»

مفهوم کلی شعر : درک آینده خویش

روزها فکر من این است و همه شب سخم که چرا غافل از احوال دل خویشتم
از کجا آورده ام آمدنم بهر چه بود به کجا می روم آخر تنهایی و ظم^۳

درک آینده خویش

شناخت هدف زندگی

۱- با این سرمایه ها در درس دوم کتاب دین و زندگی پایه دهم با عنوان «بر پرواز» آشنا شده اید.

۲- وَ اسْتَفْرَغْ آيَامِي فِي مَا خَلَقْتَنِي لَمْ . دعای مکارم الاخلاق.

۳- دیوان شمس، مولوی.

شناخت هدف زندگی
درک آینده خویش

را توضیح دهید؟

۳- **کشف راه درست زندگی**: راه زندگی یا «چگونه زیستن» که ارتباط دقیقی با دو نیاز قبلی دارد، دغدغه دیگر انسان‌های فکور و خردمند است. این دغدغه از آن جهت جدی است که انسان فقط یک بار به دنیا می‌آید و یک بار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند. بنابراین در این فرصت تکرار نشدنی، باید از بین همه راه‌هایی که پیش روی اوست، راهی را برای زندگی انتخاب کند که به آن مطمئن باشد تا بتواند با بهره‌مندی از سرمایه‌های خدادادی به هدف خلقت برسد. بنابراین، یکی از سؤالات اساسی انسان این است که راه درست زندگی کدام است؟ و چگونه می‌توان به آن دست یافت؟

تدبر در قرآن

به عصر سوگند خورده است به معنای زمان و تاریخ بشر است مسلم است خسران انسانها در زندگی نتیجه گذاشتن زمان عمر آنها معرفی کرده است-1

در آیات سوره عصر تدریس کنید و با کمک دوستان

خود، به سؤالات پاسخ دهید:

مهم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَ الْعَصْرِ، اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِیْ خُسْرٍ، اِلَّا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا
وَ عَمِلُوْا الصّٰلِحٰتِ وَ تَوٰصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوٰصَوْا بِالصَّبْرِ

از دست رفتن سرمایه وجودی انسان که همان عمرش است -انسان چه خواهد چه نخواهد سالهای عمر او بسرعت می‌گذرد- نیروهای مادی تحلیل می‌رود و توان و قدرت او کاسته می‌شود- امام هادی(ع) می‌فرماید: دنیا بازاری است که جمعی در آن سود می‌برند و جمع دیگری زیان-2

۱- خداوند در این سوره به چه چیزی سوگند خورده است؟ چرا؟

۲- چه خسارتی انسان را تهدید می‌کند؟ رعایت می‌کنند و به سوی حق دعوت کنند-و همچنین خودشان صبور هستند و دیگران را نیز به صبر دعوت می‌کنند -3

۳- چه کسانی دچار خسران نمی‌شوند؟

؟

سؤال پاسخ به این نیازها و سؤال‌های اساسی باید حداقل دو ویژگی داشته باشد: نام برده و توضیح دهید؟

سؤال

الف) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد؛ زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است. در حالی که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه‌ای کافی نیست، به خصوص که راه‌های پیشنهادی هم بسیار زیاد و گوناگون‌اند. **چرا پاسخ به سؤال‌های اساسی باید کاملاً درست و قابل اعتماد باشد؟**

پاسخ
الف
ب

ب) همه جانبه باشد؛ به طوری که به نیازهای مختلف انسان به صورت هماهنگ پاسخ دهد؛ زیرا ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی وی، پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی با هم دارند و نمی‌توان برای هر بُعدی جداگانه برنامه‌ریزی کرد. **چرا پاسخ به سؤال‌های اساسی باید همه جانبه باشد؟**

سؤال چه کسی می‌تواند پاسخ صحیح این سؤال‌ها ی اساسی یا نیازهای برتر را بدهد؟

۱- آگاهی کاملی از خلقت انسان، جایگاه او در نظام هستی، ابعاد دقیق و ظریف روحی و جسمی و نیز فردی و اجتماعی او داشته باشد. ***

پاسخ
1
2

۲- همچنین بداند که انسان‌ها، پس از مرگ، چه سرنوشتی دارند و دقیقاً چه عاقبتی در انتظار آنهاست. ***

خیر، دستگاه تفکر و اندیشه انسان دارای محدودیت است و نیز از طریق علوم بشری نمی تواند اطلاعات را به طور کامل و دقیق و بدون خطا و اشتباه بگیرد - الف

فعالیت کلاسی

با توجه به توضیحات، بررسی کنید که

الف) آیا عقل انسان به تنهایی می تواند به این سؤال های اساسی پاسخ کامل و جامع دهد؟ چرا؟

ب) آیا انسان به تنهایی می تواند مسیر سعادت را طراحی کند؟ چرا؟

خیر، از آنجا که طراحی مسیر سعادت انسان بستگی به پاسخ کامل و جامع به سوالات و نیاز های بنیادین دارد و انسان نمی تواند به تنهایی به آنها پاسخ دهد، نمی تواند به تنهایی مسیر سعادت خویش را طراحی نماید - ب

دانش تکمیلی

برای آشنایی با برخی از مکتب هایی که بر اساس عقل و دانش بشری به سؤالات اساسی انسان پاسخ داده اند و نتایج ناگواری در زندگی انسان ها به جای گذاشته اند، به سایت گروه قرآن و معارف بخش «دانش تکمیلی» مراجعه کنید. برای ورود به سایت گروه قرآن و معارف کافی است به آدرس

<http://quran-dept.talif.sch.ir> مراجعه کنید.^۱

سرمایه های انسان: قدرت عقل و تفکر
اختیار و انتخاب
وجدان اخلاقی (نفس لوامه) و
شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن

شیوه هدایت خداوند برای انسان چگونه است؟ توضیح

سوال 2

خداوند هر دسته از مخلوقات را متناسب با ویژگی هایی که در وجودشان قرار داده است هدایت می کند. انسان ویژگی هایی دارد که او را از سایر مخلوقات متمایز می کند و همین امر سبب شده شیوه هدایت او متفاوت باشد.

ویژگی های انسان که در شیوه هدایت او تاثیر دارن کدامند نام برده و توضیح؟-1

یکی از این ویژگی ها، توانایی تعقل و تفکر و ویژگی دیگر قدرت اختیار و انتخاب اوست؛ انسان، ابتدا درباره هر کاری تفکر می کند، اگر تشخیص داد که آن کار مفید است و او را به هدفش می رساند، آن را

پاسخ 1

انتخاب می کند و انجام می دهد. تفکر و اختیار

انتخاب می کند و انجام می دهد. تفکر و اختیار

پاسخ 2

هدایت خداوند نیز از مسیر این دو ویژگی می گذرد؛ یعنی خداوند برنامه هدایت انسان را که دربرگیرنده پاسخ به سؤالات بنیادین است، از طریق پیامبران می فرستد، تا انسان با تفکر در این برنامه و بی بردن به ویژگی ها و امتیازات آن، با اختیار خود این برنامه را انتخاب کند و در زندگی به کار بندد و به هدفی که خداوند در خلقت او قرار داده است، برسد.

انسان با عقل خود در پیام الهی تفکر می کند و با کسب معرفت و تشخیص باید ها و نبایدها، راه صحیح زندگی را می یابد و پیش می رود.

مهم

شناخت انتخاب

۱- مطالب بخش «دانش تکمیلی» صرفاً جهت توسعه اطلاعات دانش آموزان علاقه مند بوده و در آزمون های پایانی و یا آزمون های سراسری، سؤالی از آن طراحی نخواهد شد.

۲- به طور مثال، زنبور عسل که ساختمان بدنی ویژه ای دارد و برای تولید عسل باید مکان مخصوصی را تهیه کند، خداوند او را هدایت می کند تا آن کندوی مخصوص را بسازد (سوره نحل، آیه ۶۸).

امام کاظم (ع) در پاسخ به هشام بن حکم علت فرستادن پیامبران را چه چیزی بیان فرموده؟ بندگان در پیام الهی تعقل کنند-1

چه کسانی پیام الهی را بهتر می پذیرند؟ کسانی که از معرفت برتری بر خوردار باشند-2

موضوع: رابطه عقل و پیام الهی
کسانی که در تعقل و تفکر برترند چگونه اند؟ نسبت به فرمان های الهی داناترند-3

مهم
امام کاظم علیه السلام به شاگرد برجسته خود، هشام بن حکم، فرمود:

1 «ای هشام، خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد، جز برای آنکه بندگان در پیام الهی تعقل

کنند. کسانی این پیام را بهتر می پذیرند که از معرفت برتری برخوردار باشند و آنان که در تعقل و تفکر

برترند، نسبت به فرمان های الهی داناترند و آن کس که عقلش کامل تر است، رتبه اش در دنیا و آخرت

بالاتر است.»
1 ای انسان به علت دارا بودن اختیار می تواند راه های دیگری را بر گزیند؟ توضیح دهید-1

1 پاسخ
(بنابراین با کنار هم قرار گرفتن عقل و وحی می توان به پاسخ سؤال های اساسی دست یافت) البته

انسان به علت دارا بودن اختیار می تواند راه های دیگری را نیز برگزیند. اما چنان که گفته شد، چون هر

برنامه دیگری غیر از برنامه خداوند نمی تواند پاسخ درستی به آن نیازها بدهد، انسان زیان خواهد کرد و

با دست خالی به دیار آخرت خواهد شتافت)

تکمیل کنید

اگر خداوند به سؤال های اساسی انسان پاسخ ندهد و او را رها کند، انسان در قیامت می تواند

بگوید از آنجایی که تو (خداوند) خود ما را رها کردی و برای ما راهنمایی نفرستادی که به سوالاتمان پاسخ دهد به
..... این خاطر گمراه شدیم اگر یک پیامبر می فرستادی از او اطاعت می کردیم

خداوند، در قرآن کریم درباره تمام و کامل شدن حجت الهی با فرستادن انبیا فرموده است:

دُسَلًا مُنْشَبِّهٍ ۚ وَ مُنْذِرِينَ لِيَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ۚ وَ أَوَّلُ آيَاتِهِ

شیوه ابلاغ پیامبران: بشارت دهند و بیم دهند
رسولانی را فرستاد (به بشارت دهنده و بیم دهنده باشند، تا بعد از آمدن پیامبران، برای مردم در

مقابل خداوند، دستاویز و دلیلی نباشد ...

خداوند با فرستادن پیامبران راه . اعتراض بندگان و بهانه جویی ...

را بسته است و حجت را بر بندگان تمام کرده است.

شاید این سؤال پیش بیاید که: انسان امروزی چقدر به دین و پیام آسمانی نیازمند است؟ به عبارت دیگر: آیا آن نیازهایی که انسان‌های گذشته را به سوی خدا و دین الهی می‌کشاند، همچنان پابرجاست؟

با نگاهی به سرنوشت انسان معاصر و شرایط کنونی او درمی‌یابیم که نه تنها آن نیازهای بنیادین قوی‌تر و جدی‌تر از گذشته پابرجاست، بلکه اگر انسان امروز به خدا و پیام الهی روی نیاورد، سرنوشت خطرناکی در انتظار اوست.

در قرن‌های هفدهم، هجدهم و نوزدهم که علوم تجربی در غرب پیشرفت کرد، چنین تصور می‌شد که می‌توان با کمک این علوم به نیازهای برتر انسان پاسخ گفت. اما هر قدر که علم پیش می‌رفت انسان احساس می‌کرد که نیازهای بنیادینش همچنان بی‌پاسخ مانده است. انسان امروز می‌بیند که آرامش درونی‌اش کاهش یافته، هدف متعالی زندگی وی گم شده، ظلم و بی‌عدالتی گسترش یافته، دانش و تکنولوژی در خدمت اهداف ضدانسانی صاحبان زر و زور قرار گرفته، جهان به دو قطب محروم (با جمعیتی بسیار زیاد) و ثروتمند (با جمعیتی اندک) تقسیم شده است، سلاح‌های مخرب با قدرت تخریبی فوق‌العاده جان انسان‌های مظلوم و بی‌دفاع را به راحتی می‌گیرد، انواع مواد مخدر در شکل‌های مختلف در دسترس افراد قرار گرفته، فسادهای گوناگون اخلاقی رواج یافته و استفاده ابرازی از زن، ارزش انسانی زنان را تنزل داده است.

اگر از ظاهر ترین شده زندگی انسان امروز عبور کنیم و به واقعیت درونی آن برسیم، رنج بزرگ او را مشاهده می‌کنیم. انسان امروزی دریافته است که علم با همه فایده‌ها و خوبی‌هایش، به تنهایی نمی‌تواند او را از بحران‌های بزرگ رهایی بخشد و به نیازهای اساسی‌اش پاسخی مناسب دهد. همین امر، انسان را برانگیخته است تا بار دیگر به خدا و دین روی آورد و رهایی از سرگردانی را در بازگشت به دین جست‌وجو کند. در نتیجه، انسان امروز بیش از گذشته به پیام الهی احساس نیاز می‌کند.

خوب است بدانیم که اکنون ترجمه قرآن کریم به زبان انگلیسی از پرفرودارترین کتاب‌هاست و شمار کسانی که در اروپا به دین اسلام می‌گروند، بیش از سایر ادیان است.^۲

۱- این قسمت صرفاً جهت توسعه اطلاعات دانش‌آموز بوده و در امتحانات پایانی و آزمون‌های ورودی دانشگاه سؤالی از آن طرح

نمی‌شود.

۲- www.yjc.ir/fa/news/4405531

- ۱- آیا انسان می تواند پاسخ دادن به نیازهای برتر را نادیده بگیرد و براساس ضرب المثل «هرچه پیش آید خوش آید» رفتار کند؟ چرا؟
- ۲- آیا می توانیم پاسخ به نیازهای برتر را به احساسات شخصی و سلیقه فردی واگذار کنیم؟ چرا؟
- ۳- شعر زیر با کدام یک از نیازهای برتر انسان مرتبط است؟ چرا؟

مرد خرومند هنر پیشه را عمر دو بایست در این روزگار
تا به یکی تجربه آموختن با دیگری تجربه بردن به کار

پاسخ 1 خیر، انسان عاقل نمی تواند چنین نگریشی داشته باشد چون پاسخ گویی مناسب به نیازهای برتر (بنیادین) سعادت و خوشبختی او را به دنبال دارد و بی توجهی به آنها شقاوت و بدبختی ابدی را نصیب انسان خواهد کرد-1

خیر، الف - راه کمال و رشد هر نوع از موجودات راه معین و خاصی است به طور مثال دانه گندم، نوزاد گوسفند، درحقیقت رشد و نمو بدن انسان و هر موجود دیگر قانون خاص خود را دارد اگر کسی نخواهد از این قانون مندی پیروی کند باید تبعات آن مانند رنج و بیماری را بپذیرد
ب - بعد معنوی انسان: رشد آن از راه معین و قانون مندی است به میزانی که از این قانون دور شویم درد و رنج منفی آن را باید بپذیریم

کشف راه درست زندگی ، - شاعر معتقد است انسان باید دو عمر داشته باشد، در عمر اول راههای مختلف را تجربه کند و راه درست را انتخاب کند و در عمر دوم به کار ببندد در صورتی که این امکان وجود ندارد پس باید با انتخاب برنامه درست از منبعی مطمئن به گونه ای زندگی کند که در پایان عمر آرزو نکند کاش عمری دوباره می داشت تا از نو انتخاب مسیر می کرد و خطاهایش را جبران می نمود

فریده نعیمی نیا - دبیر معارف ناحیه 2 اهواز

پایان درس اول